

Loe järgmisest Koidust

Tartus valmib veel üks,
Jõmmust märksa suurem lodi.

Seto meistrid jagasid huvilistele oma teadmisi ja oskusi

Mati Määrits
mati@polvakoit.ee

Kui läinud kuul täitsid Värskas folgilased, siis juuli alguses korraldas Seto Talumuuseum Setomaa käsitöömeistreid ja vanu töövõtteid tutvustava meistritenädala.

Muuseumi direktori Liis Kogermani kokkuvõttel oli nädal jagatud teemapäevadeks. Alustati vööpunumise päevaga, kus rahvarõivaste juurde käivat kirivööd õpetas tegema Taimi Auser, hargivööd Oie Sarv ning pudelisuuvööd Aita Palolill.

«Pudelisuuvööd teha on päris lihtne. Eriti sobib see meeste vööks. Pudel on töö juures lihtsalt vajalik abivahend, sest valmis vöö tekib pudeli sisse. Pudel peab ainult piisavalt suur olema,» selgitas muuseumi varahoidja Tiiu Kunst.

Puutööpäeval võis Seto Talumuuseumi restauraatori Heini Siiliku käe all teha kerko ja panninäpitsaid, Tsäimajas aga oli pakutruki töötuba.

«Kuna Heini Siilik on ühtlasi poiste puutöö õpetaja Värskas ja Orava koolis, oskab ta hästi huvitavalt rääkida,» tunnustas varahoidja kolleegi.

Kanga ja pitsi päeval oli avatud ka Seto Talumuuseumi tekstiilihoidla. Seto pitsi tegemist õpetasid Jane Priks ja Tiiu Kunst, kanga käärimist Maret Vabarna ning kaltsuvaiba kudumist Aita Palolill.

Sepatööpäeval oli sepikojas ametis seto sepp Raimo Jänesmäe. «Igaüks, kes soovis, sai ka ise iidset ametit proovida. Eesmärk oligi, et muuseumis ei oleks vaid vaatamist, vaid et saaks ka ise käed külge panna,» märkis Kunst.

Oma oskusi andis teiste hulgas edasi Jane Priks.

Keraamik Aivar Rumvolti juhendamisel said huvilised proovida nii elektrilist kui mehaanilist ketta. «Puidust ning jalaga liigutatav keder kuulub muuseumi kogudesse. Vaid eeltöödeldud savi pärines kaubandusvõrgust. Muuseumi enda savi põletusahju ei hakanud me praegusel kuumal ajal üles kütma - pealegi vajanuks suuremaid koguseid. Küllastajate loomingu küpsetas Aivar Rumvolt ära elektriahjus,» sõnas varahoidja.

Tiiu Kunsti tähelepanekutel said viis päeva väldanud programmist osa val-

davalt juhuslikud külastajad, neid aga pole praegusel puhkuste ajal sugugi vähe. Kõige populaarsemaks osutusid vöökudumise ja paela töötoad.

Ees ootavad iloodagud

Juba sel neljapäeval kell 20 algab muuseumi öuel esimene selle suve iloodak. Üles astub leelokoor Helmine Mikitamäelt. 24. juulil esineb Kuldatsäuk ning

31. juulil noorte folklooriansambel Laanõtsirk. «Kes soovib, saab ka ise kaasa laulda ja tantsida,» kutsus Tiiu Kunst huvilisi folklooriõhtutest osa saama.

Seto Talumuuseumi fotod

Kui näputöö on n-õ käe sees, lendab see justkui iseenesest.

Prangli kirbuturg on väikese küla suurüritus

Loe 3. lk

Eesti poiss Lukas MM-il

Loe 5. lk

Tabati kaks alkoholi tarvitanud juhti

Politsei kontrollis eile hommikul Põlvamaa eri paigus viie tunni vältel sõidukijuhtide kainust. Autojuhte pandi puhuma Põlva linnas, maakonna erinevates alevikes ja külates, suuremate maantee eripaigus.

Politsei- ja Piirivalveameti kommunikatsioonibüroo pressiesindaja Ragne Keiski teatel puhus 557 isikut. «Paraku ei olnud kõik autojuhid kained - juhtimiselt kõrvaldas politsei kaks sõidukijuhti, kel olid alkoholi tarvitamise tunnused. Nende suhtes alustati väärteomenetlust,» märkis Keisk.

Põlva patrullteenistuse vanema Arvo Turba sõnul petavad autojuhid tihtilugu iseennast teades, et päris kained nad ei pruugi olla, aga võtavad siiski riski autorooli asudes.

Koit

Maanteemuuseumis algas maanteekunstifestival

Eesti Maanteemuuseumis toimub 15.-20. juulini rahvusvaheline maanteekunstifestival, mis uurib teed kui kunstiobjekti ja -subjekti.

Muuseumi direktori Kadri Valneri teatel käsitletakse pühapäevani kestva festivali raames teed nii uurimisobjekti kui inspiratsiooniallikana, kohas-

spetsiifilise kunsti tegemise ja toimumise asukohana. Kuue päeva jooksul saavad huvilised jälgida erinevate kunstnike projektide valmimist ning osaleda ise maanteekunsti loomisel.

«Festival loob võimaluse teedega lähemaks kohtumiseks, nende teistsugu-

seks kogemiseks ja mõtestamiseks, uurimiseks ja kirjeldamiseks,» ütles maanteemuuseumi programmitjuht ja festivali eestvedaja Tuuli Tubin.

Festivalil osalevad kunstnikud on kavandanud maanteemuuseumis ja muuseumit ümbritsevatele teedele eripalgelisi

projekte. Kunstnik Triin Rebane eksponeerib maastikufotot maastikul endal, et läbi korduste rõhutada maastiku kordumatust. Näha saab skulptori ja maalikunstniku Toomas Altnurme nägemust teest kui sillast reaalsuse ja teiste dimensioonide vahel. Fotorühmitus Kuime

pakub oma käsitlust teest kui ühenduslülist kahe punkti vahel.

Koosluse Mariliin Kind-siko-Singh ja Udeya Vir Singh töö on inspireeritud teega seonduvatest juttudest Eestis ning tuhande ja ühe öö sünnimaal Indias.

Lisaks kunstnike tegutsemise jälgimisele saavad

festivali külalised ka ise maanteekunstiga tegeleda. Festivali ajal toimuvad erinevad helikunsti ja grafiti töötoad nii lastele kui täiskasvanutele.

Pühapäeval, 20. juulil avatakse festivalil osalenud kunstnike tööde näitus.

Koit

Arno Pavel käis villise-ga Vladivostokis ära

7. juulil jõudis Kose valla mees Arno Pavel villisel tagasi Vladivostokist, olles läbinud 28 000 kilomeetrit.

«Kõige rohkem üllatas mind venelaste lahkus ja see, et nad eestlaste vastu mingit viha ei tunne. Vastupidi, kõik, kellega kokku puutusin, olid suured sõbrad ja tahtsid aidata. Pakuti öömaja, näidati linna. Tehti auto korda ja raha ei võetud,» rääkis ta **Harju Elule**.

Mööda Venemaad seigeldakse Paveli sõnutsi igasuguste uhkete masinatega, aga villisega ning veel üksinda sellise teekonna läbinut pole teada. «Tundub, et olen esimene, kes villisega Vladivostokki sõitis, kusjuures tehes läbi edasitagasi sõidu. Kunagi meie ajakirjanikud sõitsid küll villisega Vladivostokki, siis oli mitmekesi minek ja sõideti ainult üks ots, tagasi tuldi rongiga,» teadis ta.

Pavel käis ära ka Uljanovskis, kus UAZ-e tehakse. «Mulle tehti ekskursioon ja minu UAZ-ile täishooldus,» mainis rännumees.

«Muljetest veel niipalju, et inimesed Venemaal on niivõrd head, et see ei saa olla juhus. Ma ei usu, et Putini «kuri käsi» (muheleb) selle pika aja jooksul mu teele just head inimesed saatis. Nii kõvaks meheks ma ennast ka ei pea. Nad ikkagi ongi igal pool head,» tõdes Arno Pavel.

Lääne Elu asutamise tähtsus 25 aastat

Läänemaa ja Haapsalu ajaleht **Lääne Elu** tähistas laupäeval ilmunud erinumbriga 25 aasta möödumist lehe asutamisest.

«Ajalehe kõige tähtsam kapital on lugejate usaldus. Viimaste aastate stabiilne tellijate arv näitab, et läänlased usuvad ja usaldavad Lääne Elu,» ütles Lääne Elu peatoimetaja Andrus Karnau.

Lääne Elu asutaja ja esimene peatoimetaja Andres Ammas meenutas, et ajalehe asutamise mõte sündis muinsuskaitse liikumise ajal. Ajaleht sündis uue ärkamisaja poliitilise võitluse tuhinas.

«See leht ei ole kunagi olnud ainult äri või ärapanemise koht. Missioonitunne võiks olla Lääne Elu tunnuseks,» ütles Ammas.

Lääne Elu esimene number ilmus 13. juulil 1989. Leht ilmus esialgu kaks korda kuus, juba samal aastal sai väljaandest nädalaleht ning seejärel kolm korda nädalas ilmuv päevaleht. Lääne Elu tähistas juubelit tavapärasest kaks korda paksema erinumbriga, mis meenutas lehe loomist ja tegevust ning vaatas tulevikku.

Eliitkomando tiitlit kaitses Kuressaare

Mati Määrts

mati@polvakoit.ee

Kuressaares läinud nädala lõpus peetud Eliitkomando võistlustel suutis edukalt tiitlit kaitsta mullune võitja Kuressaare päästekomando.

Lääne Päästkeskuse kommunikatsioonijuhhi Viktor Saaremetsa teatel oli see saarlastele juba kolmas Eliitkomando tiitel. Teise koha sai Pärnu ja kolmanda Muuga päästekomando.

Kuressaare tegi asjad selgeks juba esimese võistluspäevaga, kui kolme võistlusala järel haarati kolme alavõiduga liidrikoht. Parim tulemus tehti nii täisvarustusse riietumises ja hingamisaparaati lülitumises, liiklusavarii lahendamises kui kombinieritud harjutuses. Viimasel võistluslal - tulekahju harjutuses - jääd Pärnu järel küll teiseks, kuid esikohaks sellest piisas. Pärnut jäi lõpuks esikohast lahutama enam kui neli minutit, Muuga jäi Pärnust omakorda minuti kaugusele. Esikolmikule järgnesid Rakvere ja Tartu. Kokku osales seitsmendat korda toimunud Eliitkomando võistlusel üheksa komandot.

Samal ajal Eliitkomando võistlustega selgitati Kuressaares ka tuletõrjespordi Eesti meistrid. Parimad selgitati 100 meetri takistusriba läbimises, 4x100 meetri teatejooksus ning mootorpumbaga hargnemises.

Arvestusse läks ka konksredeliga ronimise harjutus, mis toimus juba juuni lõpus Türil.

Noorte ja naiste arvestuses tuli üldvõitjaks Järvamaa võistkond, meeste seas Pärnumaa.

Kõikide võistluste koondarvestuse võitis Järvamaa võistkond.

Tuletõrjespordi meistrivõistluste üksikaladest oli Valgamaa esindus (Kristjan Mikk, Remo Surri, Timo Laks ja Alor Kasepõld) 4x100 m teatejooksus kolmas. Võrumaa võistkond jäi viiendaks.

Naiste 4x100 m teatejooksus oli esimese viie võistkonna hulgas lausa neli Kagu-Eesti esindust: võitis Valgamaa (Ello Heiskonen, Pille Mihkelsoo, Kristi Kahro ja Cätlin Kül), järgnesid Järva-

Hea tulemus sünnib üksnes meeskonnatööna.

Lääne Päästkeskuse fotod

Eesti meistrivõistlustel lõi kaasa arvukalt noori.

maa, Valgamaa teine võistkond ning kaks Võrumaa nelikut.

Noorte teatejooksus olid Võrumaa esindused teine ja kolmas.

100 m takistusriba ületamises oli A-grupis kiireim Risto Kahre Võrumaalt. Sama ala B-grupis olid Peeter Mikk ja Keit Sikk Võrumaalt vastavalt teine ja kolmas. C-grupis oli Gert Ellermaa Võrumaalt kolmas, D-grupis Riko Mäesaar ja Kristofer Saar vastavalt teine ja kolmas. Saja meetri jooksul nais-

tele olid Kristi Kahro ja Ello Heiskonen Valgamaalt vastavalt teine ja kolmas. 100 m jooksu tütarlastele võitis Triinu Tuvike Võrumaalt, Melany-

Ka autojuhtidest oli parim Kuressaare

Kuressaare tegi parima tulemuse ka Eliitkomando autojuhtide arvestuses, kus autojuht Janek Reinaru võitis nii vigursõidu kui parima autojuhi tiitli. Kokkuvõttes teine oli Taavi Riisenberg Tartust ja kolmas Vladimir Hairov Kiviõli komandost.

Regle Langus samast maa-konnast oli kolmas.

Konksredeliga ronimise A-grupis oli Risto Kahre Võrumaalt teine. B-grupis

läks Võrumaale kolmikvõit - edukad olid Keit Sikk, Artur Vodi ja Karl Ojarand. C-grupis oli Joonas Laks Valgamaalt kolmas ning D-grupis Riko Mäesaar Võrumaalt samuti kolmas. Meestest oli Siim Kaaver Võrumaalt kolmas, naistest Ello Heiskonen Valgamaalt kolmas ning tütarlastest Carmen Rääk Valgamaalt kolmas.

Kahevõistluse A-grupis oli Risto Kahre Võrumaalt teine. B-grupis olid võrkesed Keit Sikk ja Artur Vodi vastavalt esimene ja

teine. C-grupis oli kolmas Gert Ellermaa, D-grupis vastavalt teine ja kolmas Riko Mäesaar ja Kristofer Saar Võrumaalt. Meestest saavutas Timo Laks Valgamaalt kolmanda koha, naistest olid vastavalt teine ja kolmas Kristi Kahro ja Ello Heiskonen Valgamaalt. Tütarlastest oli teine Triinu Tuvike Võrumaalt ja kolmas Carmen Rääk Valgamaalt.

Hargnemise mootorpumbaga võitis meestest Pärnumaa esindus, järgnesid Ida-Virumaa, Võrumaa ja Valgamaa. Naistest võidutses Valgamaa esindus. Noortest oli kolmas Võrumaa.

Päästjad tõid mehe kaevust välja

13. juulil kell 20.19 sai häirekeskus teate, et Kõlleste vallas Piigaste külas on meesterahvas kaevus, hoiaab nõrist kinni, kuid ei suuda ise välja tulla.

Kohale sõitnud päästjad laskusid 12 m sügavusse kaevu, mille põhjas oli vesi.

Abivajaja tõmmati rakmete ja päästenööri abil kaevust välja ja anti üle kiirabile. Naabrite sõnul oli mees kaevu laskunud selleks, et tuua ära sinna kukkunud kaevukaas.

Päästeamet soovitas seliseid töid mitte ette võtta

üksinda - alati peab olema keegi maapinnal koos julgustusvahenditega. Seekord pääses mees eluga tänu naabrile, kes tuli uurima, miks koer ulguma hakkas.

13. juulil käisid päästjad Põlvamaal kahel korral

eemaldamas teelt liiklust takistavaid puid.

Võrumaa

13. juulil kell 11.46 kutsuti päästjad appi Urvaste valda Urvaste külla, kus ekskursioonibuss oli kaldunud teelt kraavi. Pääst-

jad toestasid bussi ja aitasid inimesed välja. Kannatada keegi ei saanud.

Lõuna Päästkeskus

Prangli kirbuturg on väikese küla suurüritus

Raivo Sihver
raivo@polvakoit.ee

Laupäeval, 12. juulil Prangli külas toimunud kirbuturul müüdi nii kasutatud asju (näiteks nõusid ja tööriistu) kui ka riidesemeid, söögi- kraami (näiteks omaküpsetatud leiba ja koduõlut) ning MTÜ Prangli Külaseltsi käsitööd.

Kirbuturu korraldajad ning külaseltsi eestvedajad Merle Juhkam ja Anu Kuldmägi rääkisid, et nad piire ei sea. Kõik, kes on tahtnud, on saanud ka tulla, olgu need siis merevaigumaalide või omavalmistatud seepide müüjad.

Koit küsis OÜ Tammetalu Pagar peremehelt Heilo Ojattammelt, kas Pranglisse sõit ikka ära tasus. Ta vastas, et tegu pole sellise üritusega, kuhu kasumit teenima tullakse.

«Nii väike üritus - ainult tosinajagu müüjaid,» avaldas maakonnaleht oma arvamus. «Kuidas väike? See on meie küla suurüritus, mis toimub ainult kord aastas. Tänavune on juba neljas,» nentis Merle Juhkam.

Küla aktiivsed naised Merle Juhkam, Anu Kuldmägi ja Helen Lukk asutasid 2000. aastate algul mittetulundusühingu Prangli Külaselts, mille tööst võtab osa kaugelt üle tosina naise.

Naised on õmmelnud, kudunud, valmistanud siidisalle ning teinud muud käsitööd, näiteks valmistanud kipskujusid ning käi-

MTÜ Prangli Külaselts eestvedajad Anu Kuldmägi, Helen Lukk ja Merle Juhkam omavalmistatud käsitööga.

Raivo Sihveri foto

nud väga paljudel, sealhulgas geeliküünalde valmistamise koolitustel.

Külaseltsil on aasta tegevusplaan, mille järgi korraldatakse põhiliselt lastele igakuiselt üritusi.

Prangli hajaasustusega külas on lapsi pea igas peres ning külast Krootuse Põhikooli sõitev buss on kooliajal lapsi täis. Ise nad arvestavad, et külas on üle 30 lapse, elanikke aga üle saja.

Hajaasustusega külas on ainult kaks kahekorruse-

list kortermaja, ülejäänud on talumajad. Merle Juhkami andmetel talunikke nende külas pole. On ainult mõned üksiküritajad, näiteks kaks lambakasvatajat ning üks lihavesi kasvataja.

Enamik inimesi käib tööle väljapoole küla, näiteks AS-i Atria Eesti Vastse-Kuuste Lihatööstusse, aga ka Võrru, Tartusse ning kaugemale. Merle Juhkam töötab Kambja, Anu Kuldmägi aga Krootuse lasteaias.

Kuigi külainimesed ise põlde eriti ei hari, ei tähenda see, et kõik põllud võsa all oleks. Prangli küla põlde harivad nii naaberkülade talunikud kui ka Maaritsas asuv Ekso Agro OÜ.

Tänu Tartu ning maakonnakeskuste (Põlva ja Võru) lähedusele ja heale ühendusele pole Tartu- ja Põlvamaa piiril asuvas Prangli külas tunda ääremaaale omast mandumist, sest elu käib seal täie hooga.

MTA ootustest kasutatud autode müüjatele

Maksu- ja Tolliamet (MTA) kohtus neljapäeval, 10. juulil Raadil Kadaka teel ning Lasnamäel tegutsevate automüüjatega, kellele tutvustati põhjuseid, miks amet kasutatud autode turule rohkelt tähelepanu pöörab ning räägiti ameti ootustest automüüjatele.

Samuti räägiti, millised eeldused tuleb täita, et mai lõpus ja juuni alguses läbi viidud nelja ameti ühis- kontrollide käigus ära märgitud sõidukite registreerimine kiiremini toimuks.

Maksu- ja Tolliameti kontrolliosakonna juhtiv-revidendi Siim Tamm sõnul suhtusid külla kutsutud automüüjad ameti ootustesse positiivselt ning kohtumine möödus mõistvas õhkkonnas. Maksu- ja Tolliamet soovib ennekõike seda, et kasutatud autode müüjad lõpetaksid fiktiivsed komisjonimüügid ja dokumentide järgi välismaalt otse ostja nimele müügid. Samuti seda, et automüüjad vormistaksid dokumendid korrektselt ning esitaksid sõidukid registreerimisele ülevaatusele, mitte ei saadaks seda tegema ostjat.

«Ootame, et eraisikutelt komisjonimüüki toodud sõidukid oleksid Eesti liiklusregistris registreeritud ja reaalselt isiklikus kasutuses olnud. Selgitasime automüüjatele ka seda, et vahetusena või teise sõiduki sissemakseks toodud sõiduk peab kajastuma ettevõtte bilansis ja käibes ning tegemist ei saa olla komisjonimüügiga,» rääkis

Siim Tamm.

Suur probleem on käibemaksukohustuslaseks registreerimise kohustuse täitmine ning see, et automüüjad ei arvesta ega tasu käibemaksu sõidukite müügil. Tamme sõnul oli tekkinud olukord, kus kasutatud autode sektoris oli ebaaus konkurentsikeskkond ning makse maksnud automüüjad ei suutnud enam turul konkureerida.

Samuti on sektoris probleemiks ümbrikupalkade maksmine. Kontrollitud ettevõtetest pooltel töötajad puudusid ja samas ei ole nad viie aasta jooksul ka dividende maksanud. Vähe on tehtud ka väljamakseid juhatuse liikmetele.

Olukorra paranemist on juba märgata, sest käesoleva aasta võrdluses eelmisega on sõidukite esmaste registreerimiste arv natuke langenud, kuid samal ajal on kogu tegevusala käibemaksu laekumine kasvanud 6,5 miljoni euro ehk 10% võrra. Kuid pikk tee on veel minna, eriti vanemate ja soodsamate autode segmendis. «Seekordne kohtumine automüüjatega andis aga siiski lootust, et midagi võib olla muutumas ning loodame edaspidi näha autodega koos liikumas korrektseid soetusdokumente, mis kajastavad sõidukite tegelikke müüjaid ning seda, et inimesed saavad tehtava töö eest ikkagi ka palka,» rääkis Tamm.

Uku Tampere,
MTA pressiesindaja

Elva sai kaasaegse reoveepuhasti

Reedel, 11. juulil avati Elvas uus reoveepuhasti. See loob võimaluse liituda kaasaegse reoveekäitlusega enam kui 6000 Elva linna ja Käärdi aleviku elanikule.

Projekti rahastas enam kui 82% ulatuses SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) Euroopa Ühtekuuluvusfondist ning tööd läksid maksma ligi 2,5 miljonit eurot. Operaator ja tööde tellija oli AS Emajõe Veevärk.

Reoveepuhasti on üks osa terviklikust joogiveesüsteemide ja reoveekäitluse uuendamise projektist, millesse investeeritakse kokku 8,4 miljonit eurot. Sellest 6,9 miljonit eurot saadakse Euroopa Ühtekuuluvusfondist.

Projekti tulemusena suureneb ühisveevärgiga varustatud inimeste osakaal ning pärast veetöötusjaama rekonstrueerimist hakkab ka joogivesi vastama nõuetele. Veetöötusjaama

eeldatav valmimisaeg on september.

Kui projekti eel oli Elva linna reoveekogumisala ühisveevärgiga ühinenud 74% projekti piirkonna elanikest ning kanalisatsiooniga 69%, siis tänu töödele tõuseb ühisveevärgiga liitunud inimeste protsent 98-ni (6272 inimest) ja ühiskanalisatsiooniga liitunute arv 97 protsendini (6191 inimest).

KIK hoiab tervet elukeskkonda, väärtustab puhast loodust ning säästvat arengut. Juhtiva keskkonnaabi ja -investeeringute suunajana rahastab KIK erinevaid keskkonnaprojekte Eesti keskkonnatasudest laekuvast rahast, CO₂ kvoodimüügi tuludest ning Euroopa Liidu struktuurifondidest. Kokku on KIK-ist kolmeteistkümne aastaga toetust saanud üle 16 tuhande projekti.

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus/Koit

Laupäeval niitis traktor Prangli külas heina. Üle tosina kure, kellest pildile jäi ainult kaks, noolisid söögipoolist.

Kuna juunikuu oli külm ja vihmane, siis talunikud tegid silo, mitte heina. Kanepi valla Kellamäe talu peremees Jaak Kõiv nentis, et kuigi juunis valmistatud hein oleks olnud toitainerikkam, polnud ka eelmisel nädalal tehtud heinal viga midagi. «Hea, et eelmisel nädalal vihma suurt ei sadanud ning ilm lasi 350 palli talveheina varuda,» nentis Kellamäe talu peremees.

Ka Kõlliste talu peremees Endel Härn teatas, et varus vajamineva heina eelmisel nädal ära.

Vardja MÜ juhatuse liige Ülo Tagel kostis, et vihmaste, kuid väga külmade ilmade tõttu ei tahtnud isegi rohi kasvada. Veel paar nädalat tagasi võis konn üle rohu hüpata. Saabunud soojade ilmadega aga kasvas rohi mähinal ning oli niitmiseks juba normaalse pikkuse ja tihedusega. Ka Vardja MÜ lõpetas heinateo eelmisel nädalal.

Juunikuiste külmade ilmade tõttu võib aga teraviljasaagi koristuse algus nihkuda nädala või isegi paari võrra.

Raivo Sihveri tekst ja foto

Võru Maavalitsuse projekt kaasab kaks Põlvamaa kooli

Võru Maavalitsus (VMV) edastas, et esitas tänavu märtsis taotluse justiitsministeeriumi välja kuulutatud Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) finantsmehhanismi programmi «Riskilapsed ja -noored» väljundi 3 «Kogukondlikud kuriteoennetuslikud algatused» väikeprojektide taotlusvooru ning sai rahastuse projektile «Laste suhtlemise ja problemlahenduslike oskuste arendamine».

Justiitsministeerium otustas nimetatud taotlus-

voorus 37 taotlusest toetada kaheksat projekti, sealhulgas VMV projekti 50 989 euroga. Projekti kogumaksumus on 60 000 eurot.

Projekti on kaasatud Haanja ja Kuldre Kool Võrumaalt, Elva Gümnaasium, Ilmatsalu Põhikool ning Rannu Kool Tartumaalt ning meie maakonnast Põlva Ühisgümnaasium ja Saverna Põhikool.

Aastase pilootprojektiga soovib VMV koostöös Tartu ja Põlva maavalitsustega rakendada partnerkoo-

lide esimeses kooliastmes Ameerikast pärit ja ligi kümme aastat tagasi Eesti ühiskonna ja vajaduste jaoks kohandatud programmi SPLO (problemlahenduslike oskuste programm).

Programmi käigus arendatakse laste kognitiivseid oskusi, et nad suudaksid mõelda oma tegevustele ja tagajärgedele, käsitletakse emotsioonide väljendamist, äratundmist endal ja teistel, täiendatakse sõnavara ja empaatiavõimet.

Projekt õpetab ennetus-

tööna sotsiaalseid oskusi (sh suhtlemist ja eneseväljendusoskust probleemide vältimiseks ja lahendamiseks) käitumisprobleemide vähendamise eesmärgil. Koostöös Võru ja Põlva noortekeskuste ning alaealiste komisjonidega kohandatakse SPLO programmi ka alaealiste komisjoni mõjutusvahendina sobivale sihtrühmale noortekeskustes.

Projekti eesmärk on laste riskikäitumist soodustavate faktorite varajane märkamine ja sekkumine ka-

sutades SPLO meetodit, samuti sotsiaalsete pädevuste arendamine ning lastevanemate ja lastega töötavate spetsialistide teadlikkuse tõstmine, omavahelise koostöö soodustamine kolme maakonna vahel, lisaks kogemuste ja parimate praktikate vahetamine Norra Undarheim kooliga.

Projekti jätkusuutlikkus tagatakse läbi SPLO koolitustegevuse ja uute oskuste omandamise nii lastele kui SPLO koolituse läbinud uutele spetsialis-

tidele. Projekti raames maakondades koolitatud SPLO meetodi õpetajad tagavad meetodi rakendamise maakonna koolides koostöös kohalike omavalitsustega ka järgmistel õppeaastatel.

Projekti põhitegevused saavad alguse käesoleva aasta septembris. Kõik kolm maakonda saavad igaüks projekti läbiviimiseks ja uute spetsialistide koolitamiseks kasutada 20 000 eurot.

Koit

Minister kiitis Agrenska fondi tööd

Imbi Ernits-Kaljuste, sotsiaalministeeriumi pressiesindaja

Sotsiaalminister Helmen Kütt külastas Tartu vallas Eesti Agrenska fondi Tammistu perekeskust, mis on mõeldud puuetega lastele ja noortele ning nende peredele, samuti erivajadustega täiskasvanutele. Fond on sotsiaalministeeriumi oluline koostööpartner teenuste osutamisel puuetega lastele ja nende peredele.

Fond tutvustas ministrile oma tegevust ja perekeskuse arenguplaane. Laiemalt olid arutuse all nii rehabilitatsioonisüsteemi toimimine kui ka töövõimereform.

«11 aasta jooksul on Eesti Agrenska fond teinud puuetega laste ja nende perede heaks väga tänuväärset tööd. Pered lausa ootavad pääsemist fondi korraldatavatesse laagritesse, kuid kuna majutusvõimalused on piiratud, siis kahjuks kõik soovijad sinna ei pääse,» ütles minister Kütt.

Minister leppis fondi esindajatega kokku järgmise kohtumise augustis sotsiaalministeeriumis, et ühiselt üle vaadata fondi tuleviku nägemus ja kaaluda riigi võimalusi koostööks.

Marge Kanneli foto

Fondi eestvedajad tutvustasid sotsiaalminister Helmen Kütile oma tegevust ja perekeskuse arenguplaane.

2003. aastal loodud Agrenska fond tegutseb puuetega inimestele võrdsete võimaluste loomiseks vara-

sest lapseast kuni tööturul osalemiseni, pakkudes muu hulgas nii toimetuleku- kui ka tööõpet. 1. ap-

rillist 2010 osutab fond iga-päeva elu ja töötamise toetamise teenust. Pakutakse veel töötamise ja tööelu toe-

tamisega seotud tegevusi, nõustamist ja abi töökohaleid leidmisel ning tööturul püsimisel.

Vähiravifond toetab 58-aastase vanaema võitlust vähiga

SA Hille Tänavsuu Vähiravifond «Kingitud elu» nõukogu annab välja järjekorset toetuse. Sel korral saab abi kolmekordne vanaema, kes vajab jämesoolivähiga võitlemiseks ravimit Stivarga.

«Mul on hea meel iga inimese ja tema pere üle, keda me toetada saame. Sel korral abi saav inimene on lühikese aja jooksul teine vanaema, keda fond toetab võitluses vähiga. Ent kaugel arenenud vähk ei ole ainult eakamate inimeste mure - äsja toetasime ka näiteks 19-aastast tudengit,» ütles fondi nõukogu

esimees Toivo Tänavsuu. «Jätkame aktiivset tööd kogumaks võimalikult palju raha, millega abivajajatele täisväärtuslikke lisaelupäevi kinkida. Samas jätkame hoogsalt ka Eesti ühiskonna ehk annetajate «ravimist», et märgata enda ümber inimesi, kes on reljeefse valiku ees - maksa või sure,» lisas Tänavsuu, tänades kõiki seniseid annetajaid.

Stivarga (toimeaine regorafenib) ei ole haigekassa soodusravimite nimekirjas, mistõttu peab patsient ravimi maksumuse ise täiel määral hüvitama. Ravimi hind apteegis on aga ligi

4600 eurot (kuus), jäädes enamikule vajajatele kättesaamatuks.

Fond toetab Stivarga ostmist esialgu kaheks ravikuuriks. Pärast seda saab patsient teha fondile uue taotluse, mille rahuldamine sõltub senise ravi tulemuslikkusest ja fondi kogunenud rahast.

«Nõukogu otsus oli positiivne üllatus, sest kartsin, et naist, kes on lapsed suureks kasvatanud ja pole enam esimeses nooruses, ei toetata,» ütles toetuse saanud kolmekordne vanaema. Ta lisas: «Riigil on küllalt raha, et investeerida utoopilisi summasid

riigikaitseks ja kosmoseuuringutesse, kuid inimese, kes tegelikult selle kõik oma maksudega kinni maksab, jäetakse hätta.»

Fond paneb eestimaalaste südamele, et iga euro võib kellegi elu pikendada. Haigekassa kaudu hädavajaliku abita jäänud nn mittekulutõhusate vähihaigete heaks saab annetada fondi kodulehel www.kingitudelu.ee asuvate pangalinkide ning annetusunumbrite kaudu.

SA Hille Tänavsuu Vähiravifond «Kingitud elu» (www.kingitudelu.ee) on asutatud 5. veebruaril 2014 Hille ja Toivo Tänavsuu

ning Janek Mäggi poolt. Fond hüvitab annetustest kogunevate võimaluste piires nende patsientide ravikulud, kelle ravimeid haigekassa ei kompenseeri. Raha tuleb sihtasutusele tehtud annetustest.

Fondi nõukokku, mis otustab kas ja keda toetatakse, kuuluvad onkoloogid dr Peeter Padrik, dr Hele Everaus, dr Kristiina Ojamaa, dr Kadri Putnik, samuti Tervise Arengu Instituudi direktor Maris Jesse, näitleja Rita Rätsepp ja Eesti Ekspressi ajakirjanik Toivo Tänavsuu.

Koit

Tööõnnetus suvepäevadel

Töökollektiiviga ühiste meelelahutuslike tegevuste käigus saadud vigastused ei ole alati tööõnnetus. Kui õnnetus on juhtunud üritusel, milles osalemine on vabatahtlik, ei ole tegemist tööõnnetusega.

Tööinspeksiooni töösuhete osakonna juhataja Meeli Miidla-Vanatalu toob näite ühe ettevõtte suvepäevadelt. «Olgugi, et osalejatele oli tööandja poolt korraldatud transport, toitlustamine, erinevad vaba aja veetmise võimalused ja ööbimine, ei olnud ühe mängu käigus töötaja kukumise puhul tegemist tööõnnetusega. Kuna üritus toimus töötaja tööst vabal ajal ning osalemine oli vabatahtlik.»

Miidla-Vanatalu selgitab, et kui tööandja oleks teinud suvepäevadel osalemise kohustuslikuks, näiteks oleks toimunud tööalane loeng või seminar või oleks omandatud tööks praktilisi kogemusi vms, võiks sel ajal toimunud õnnetuse puhul kõne alla tulla õnnetuse lugemine tööõnnetuseks.

Nii võib tõusetuda õnnetuse lugemine tööõnnetuseks ka siis, kui firma valdkonnajuhid peavad omavahel võistlema ja vabatahtlik osavõtt on küsitav.

Tööõnnetuse määratlemisel on oluline, mis asjaoludel õnnetus toimus. Kui õnnetus juhtus suvepäevadel ajal, mil töötaja oli kohustatud võtma osa ettenähtud üritustest, oleks eeldatavalt tegemist tööõnnetusega. Kui aga töötaja osales pärast päeva kohustuslikku osa vabatahtlikult meelelahutuslikes üritustes, ei saa juhtunut tööõnnetuseks lugeda.

Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse §22 lg1 kohaselt on tööõnnetus töötaja tervisekahjustus või surm, mis toimus tööandja antud tööülesannet täites või muul tema loal tehtaval töö, tööaja hulka arvataval vaheajal või muul tööandja huvides tegutsemise ajal.

Kristel Plangi, Tööinspeksiooni teabeosakonna juhataja

Incad võitsid Pärnus Karma CUP 2014 pronksmedalid

Klubi 2004. aastal sündinud poiste võistkond osales 11. juulil suvepealinnas Karma Cupil, mängud toimusid Pärnu Raeküla staadionil.

Kutsetega võistlusele olid kogunenud Eesti 14 paremat 2004. aastal sündinud poiste noortevõistkonda.

Lootose noortele oli turniir väga edukas. Oma alagrupis saavutati Tartu Tammeka järel teine koht, mis tähendas võitlust turniiri kolmandale-neljandale kohale. Vastaseks oli tugev Tabasalu Jalgpalliklubi võistkond. Priit Leppiku ja Stefan-Ander Ploomi värvatest alistati vastased 2:1

ning kokkuvõttes saavutati kolmas koht.

Önn saatis võistkonda ka loosirattas, millest fortuuna tõmbas välja 750 euro väärtuses Hummeli spordivarustuse kinkekaardi.

Võistkonna koosseis turniiril: Ceron Kivi, Kanut Kommusaar, Devon Dein Kāo, Priit Leppik, Ekke Lõbu, Indrek Nemvalts, Raiko Ojamaa, Stefan-Ander Ploom, Kristjan Pundonen, Krister Põkk, Henri Zoludev, Kevin Tühis, Taigo Juunior Tuul, Joonas Vassiljev; treener Avo Jakovits.

Jalgpalliklubi Lootos

Eesti poiss Lukas MM-il

9. juulil Argentiina FIFA MM-i finaali viinud mängu eel sammus McDonald's kampaania «Saada staar staadionile!» võitja, 6-aastane Eesti poiss Lukas Elo staadionile Argentiina kaitsja Pablo Zabaleta kätte kõrval.

Lukase sõnul ta Zabaletat mängijana varem küll ei teadnud, aga kogemus oli sellegipoolest võimas. «Tunne oli pisut hirmus, aga äge - tahtsin öelda talle «Good luck!», aga läks meelest,» rääkis ta vahetult pärast platsilt lahkumist.

Lukase poolehoid kuulus pärast argentiinlaste väljakulesaatmist mõistagi Argentiinale ning nagu mängu lõpuks selgus, kohtuski Lukase uus lemmik Saksa maaga finaalmängus pühapäeval. Finaalmängu jälgis Lukas juba kodus teleriekraani vahendusel.

«Meil on suur heameel, et saime Lukasele anda kogemuse, mis jääb talle tõenäoliselt terveks eluks meelde ning mis kahtlemata muutis tema suhet jalgpalliga igaveseks,» sõnas McDonald'si Baltikumi turundusjuht Marius Stonkus.

«Loodame, et Lukas jääb ikka jalgpallile truuks ja ehk õnnestub tal nakatada jalgpallipisikuga ka oma sõpru. Ning mis peamine - usume, et Lukase kogemus inspireeris ka teisi lapsi tegelema jalgpalliga. Vaid kahe aasta pärast seisab es juba jalgpalli EM ning McDonald's plaanib ka siis anda ühele Eesti lapsele võimaluse saata üks jalgpallistaar staadionile,» lisas ta.

Kampaania «Saada staar staadionile!» on osa McDonald'si ülemaailmsest Player Escort programmist, mille käigus võimaldab McDonald's 1408 lapsel vanuses 6-10 osaleda FIFA MM-il ning saata aasta olulisima kohtumise eel jalgpallur staadionile.

McDonald's on panustanud jalgpalli nii globaalsel kui kohalikul tasandil 25 aastat ning on FIFA MM-i ametlik restoran ja sponsor 1994. aastast.

Helena Peterson,
McDonald'si avalike suhete konsultant Eestis

(Jalgpalli MM-i medali-mängudest loe 7. lk.)

McDonald'si foto

Lukas Elo ja Argentiina kaitsja Pablo Zabaleta (nr 4).

Male kiirturniir Herbert Upruse mälestuseks

27. juulil korraldab Põlva Male-Kabeklubi maleturniiri kiirmale eelmisel aastal (15.05.2013) meie hulgast 87. eluaastal lahkunud Põlva maletaja Herbert Upruse (fotol) mälestuseks.

Herbert Uprus sündis 27. juulil 1926. aastal Karksi vallas Viljandimaal, kus tema isa pidas väikest talukohta (1/4 pärandiosa talust). Pere oli paljulapseline: Herbertil oli viis venda, mistõttu elati suhteliselt vaeselt ning tööle tuli hakata varakult. Teadmishimulise noorukina lõpetas Herbert Patküla 6-klasilise kooli kiitusega.

1944. aastal mobiliseeriti 18-aastaseks saanud Herbert Uprus Nõukogude armee, kust vabanes 1947. aastal terviseprobleemide tõttu (tunnistati II grupi invaliidiks). 1948.-1949. aastal õppis Helme põllumajanduskoolis ning töötas seejärel varumis-agendina. 1953. aastast töötas Tõrva kino direktorina

ning Tõrva rajooni kaotamise järgselt (1959. aastal) suunati Põlva kinovõrgu direktoriks, millisel ametikohal töötas pensionile jäämiseni 1987. aastal.

Eeskujuliku töö ja suurte teenete eest Põlva kinovõrgu väljaarendamisel anti Herbert Uprusele ENSV teenelise kultuuritegelase aunimetuse. Töö kõrvalt jätkas poolelijäänud haridusteet, lõpetades kaugõppekeskkooli ja 1973. aastal ka Tartu [Riikliku] Ülikooli õigusteaduskonna.

Pärast pensionile jäämist 1987. aastal töötas osalise tööajaga Põlva Teenindus- tootmisvalitsuses juristina, pälvides töökaaslaste (sealhulgas allakirjutanu) lugupidamise tänu oma täpsusele, korrektsusele ja

Foto erakogust

tasakaalukusele.

Põlvamaa vanema põlvkonna maletajad mäletavad Herbert Uprust kui sõbralikku, tasakaalukat ja soliidset mängukaaslast, kelle mängustiil oli selges vastuolus tema väliste iseloomuomadustega; mängustiililt võis ta tihti olla ka terav ja ründav. Võttes edukalt osa arvukatest kohalikest maleturniiridest, kuulus Herbert Uprus aastakümneid Põlva maletajate paremikku.

Peale male huvitus Herbert Uprus veel fotograafiast, kalapüügist, aiandusest ja ka muusikast (mängis mitut pilli). Tema peres oli kolm last.

Pühapäeval, 27. juulil kell 11 algavale male kiirturniirile Herbert Upruse mäletuseks on oodatud osalema kõik Põlvamaa malehuvilised, sealhulgas koolinoored, samuti maleharrastajad naabermaakondadest. Koolinoori valmistab ette käesolevaks male kiirturniiriks igal teisipäeval kell 13 ja laupäeval kell 10 Maarja koguduse pastoraadis (Põlva, Kesk 11, III korrus) Viktor Kass (tel 5831 2206). Võistluste toimumispaik on Põlva Spordihoon (Metsa 7).

Turniiri sponsor ja auhinnafondi moodustaja on tema lesk.

Heikki Ots,
Põlva Male-Kabeklubi juhataja ja Herbert Upruse endine töökaaslane

Lootose noormängija Erik Listmann siirdus Nõmme Kaljusse

Jalgpalliklubi Lootos noormängija ERIK LISTMANN (fotol) ja Jalgpalliklubi Nõmme Kalju allkirjastasid 7. juulil lepingu, mille kohaselt tallinlased omandavad JK Lootose käest Eriku mängijaõigused ning järgmised neli aastat näeb Eriku mängimas Eesti ühe professionaalsema jalgpalliklubi värvides.

Olid viimased 1,5 aastat nõmmekate juures testimisel, kuidas lepinguni jõudsid? Kui pikk leping on?

Lepinguni jõudsin tänu headele mängudele Esiliigas. Eks valikuid oli mitmeid, kuid loodan, et Kalju leping antud olukorras on kõige parem viis edasiarenemiseks. Leping on neli aastat pikk.

Kas leping Eesti tippklubiga on mingis mõttes unistuse täitumine?

Eks mingis mõttes ikka unistuse täitumine, väike eesmärk on saavutatud unistuse nimel. Võtan seda kui hüppelauda välismaale minekuks, noorena ei tohiks niivõrd mõelda rahale, vaid tuleb rohkem keskenduda sooritustele ja maksimaalselt treeningutele. Unistuseni on veel pikk maa minna, aga väike samm selles suunas on nüüd tehtud.

Millisena näed oma rolli uues klubis? Millal esindusmeeskonda?

Esialgu näen küll pingi-

poisi rolli ja enamasti mängu Esiliigas. Samas ei tohi Esiliigat alahinnata, sest kusagilt peab mängupraktikat saama.

Esindusmeeskonna kohta ei oska täpselt öelda. Sõltub treeneri otsustest ja kutse võib tulla päevapealt, aga regulaarset mänguaega loodan saada järgmisel hooajal, hetkel tuleb veel enesekindlust tõsta ja palliga treeningutel rohkem tööd teha.

Kas on midagi, mida tahad oma koduklubi noortele soovitada või öelda?

Tahan Lootose poistele ja tüdrukutele julgustuseks öelda, et jalgpallis on kõik võimalik ja isegi väikesest kohast võib tippu jõuda. Peab lihtsalt olema kõvasti tahtmist ja õnne. Veetke rohkem aega väljas sõpradega olles, toituge tervislikult ja unustage arvutimängud. Treeningutel andke 100% ja kuulake, mida treeneril öelda on. Lisaks tehke individuaalset treeningut, see annab märkimisväärse eelise mängude

Foto erakogust

ERIK LISTMANN

Sündinud: 9. veebruaril 1995
Positsioon: poolkaitsja
Treenerid: Kaiko-Meinhard Kukli, Avo Jakovits, Lars Hopp, Sander Lember, Zaur Zilirangašvili, Karel Voolaid

ajal paremateks sooritus- teks.

Siinjuures tänan klubi kõiki treenereid, kelle käe all olen mänginud ning

loomulikult oma lähedasi, kes mind on alati toetanud ja minusse uskunud.

Jalgpalliklubi Lootos

Juhtkiri

Üllatav lõpp

Brasiilias lõppenud jalgpalli MM oli väga eriline, pakkudes ilusaid ning samas ka üllatavaid ja imetama panevaid hetki. Juba on nimetatud lõppenud MM-i kõigi aegade parimaks. Miks ka mitte, kuna 113. minutil Saksamaa 1:0 finaali võiduga Argentiina üle lõppenud jalgpalli MM-il tehti nii finaalis kui ka kogu turniiri jooksul omajagu ajalugu. Seda, et Saksamaa ja Argentiina jõudsid finaali, võib pidada igati loogiliseks ja samas ka õiglaseks. Pühapäevase kohtumise esimest poolaega Maracana staadionil võib pidada finaali kohta aga üllatavalt aktiivseks ja julgeks ning üllatavalt ebaloogiliseks normaalaja tulemust 0:0.

Saksamaa võitis neljanda MM-i tiitli, jõudes kõigi aegade pingereas Itaaliaga teist kohta jagama, vaid Brasiilial on tiitleid rohkem, nimelt viis.

Saksamaa kangelaseks jalgpalli MM-i finaalis kerkis 22-aastane Mario Götze. Saksamaa üks andekamaid noori mängijaid

Jalgpalli MM oli väga eriline, pakkudes ilusaid ning samas ka üllatavaid hetki.

skooris küll alagrupimängus Ghana vastu, kuid hilisemates kohtumistes talle mänguaega nappis. Finaalis otsustas Saksamaa peatreener Joachim Löw noort

tulevikumeest siiski usaldada. «Ma olen lihtsalt rõõmus, et meeskond võitis tiitli koos minuga,» ütles Götze. Kuigi Argentiina koondise säravaim mängija ei suutnud viia enda kaaslasi MM-i finaalis võidule, leidsid eksperdid, et MM-i kõige paremaks jalgpalluriks võib pidada ikkagi 27-aastast Lionel Messit, keda tunnustati Kuldpalli karikaga. Paremuselt teise kohta saavutas Thomas Müller, kes teenis Hõbe-palli. Pronkspalli vääriliseks arvati Hollandi ääreründaja Arjen Robben, kellele poleks hollandlased MM-i poolfinaali ilmselt jõudnudki.

Ja need meeskonnad, kes jõudsid poolfinaali, olid juba võitjad, ja need, kes jõudsid finaali, tegid supersoorituse, mille üle tasub uhkust tunda ja rõõmus olla nii neil kui meil.

Kohtuotsus, mis riivab õiglustunnet

Läinudreede Äripäeva lugu kergelt pääsenud maksupetturist riivas ilmselt paljude ettevõtjate õiglustunnet.

Nimelt avastas maksuamet mullu eriti ulatusliku käibemaksupettuse, mille tulemusel jäi riigile laekumata üle 30 miljoni euro. Seekord oli Maksu- ja Tolliamet suutnud tööpoolest head tööd teha - kümneid variisikuid ja -ettevõtteid kasutanud Oleg Belokrõlovi süü suudeti täielikult tõestada, mistõttu mees nõustus kokkuleppemenetlusega. Osaliselt seetõttu oli ka karistus üllatavalt leebe - pettust organiseerinud Belokrõlov pidi tasuma

Nädalast nädalasse

kõigest 6,5 miljonit eurot ehk siis ligi veerandi tekitatud kahjust. Lisaks pääses ta tingimisi vangistusega, olles juba istunud 107 päeva vahi all.

Ettevõtjate nõrdimust suurendab teadmine, et kokkuleppega enam kui 20 miljonist eurost (vähemalt esialgu) loobuv riik kuhjab samal ajal neile kohustusi üha juurde. 20 miljonit eurot on muide sama suur summa, mida loodetakse teenida enam kui tuhandeuroste arvete deklareeri-

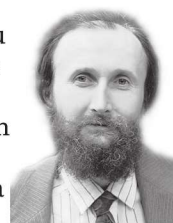
mise kohustusest...

Äripäeva arvates võis prokuratuur lähtuda loogikast, et parem varblane peos kui hiljem tuvi katusel (kogu summat nõudma hakates oleks võinud järgneda aastaid protsessimist, mille lõpptulemus võinuks olla hoopis teistsugune). Samas, inimeste õiglustundega ei lähe niisugune varblasejutt küll kuidagi kokku.

Neste peadirektor Ivar Kohv leidis, et kuigi Belokrõlovi tabamine on üksikjuhtumina äärmiselt positiivne, pole petturid mustalt turult kuhugi kadunud. Mehele mõistetud leebe karistus annab tema

arvates petturi teele pigem hoogu juurde. Maksu- ja Tolliameti tõhusamat tööd on Kohvi tähelepanekutel küll märgata, kuid ka pettuste skeemid on muutunud keerulisemaks ja rahvusvahelisemaks.

Minu jaoks pani I-le täpi teadmine, et Oleg Belokrõlov saabus kohtuotsust kuulama valge Bentleyga, millega ilmselgelt rõhutas: teie, lollid, võite siin ju õigusriigist rääkida, mina sõidan aga endistviisi tollaga (loe: Bentleyga)...

Mati Määrits

Töövõimereform - auto ehitamist ei saa alustada velgedest

Tööhõivereformi on juba jõutud nimetada kõige olulisemaks sotsiaalvaldkonna reformiks sellel aastatuhandel Eestis. Oleme liikumas ajast, mil keskenduti inimeste töövõimetuse määramisele aega, mil iga tööturul osalemiseks täiendavalt abi vajavat inimest on võimalik toetada ning julgustada ka tööandjaid osalise töövõimega inimestele töökohti looma.

Reform on kaasa toonud hulganisti kirgi. Kõik, mida hästi ei teata, äratubki võõristust. Sotsiaalministeeriumis seatud eesmärk muuta mõtteviisi ning hinnata inimese töövõimet, mitte -võimetust, ja vastavalt hinnangule inimesele sobivat tööd otsida ning pakkuda, vajab selgitamist seni, kuni kõik, keda reform puudutab, sellest ühtviisi aru saavad.

Peaministri nõunik Maris Lauri kirjutas 11. juunil Postimehes: «Aastatuhandeid on olnud ikka nii, et ühiskonna liikmed on osalenud ühiskonnas oma võimete kohaselt, ka tööd on tehtud oma võimete kohaselt.»

Reformi eesmärk on saada 15 000 inimest avatud tööturule, ühiskonnale lisaväärtust tootma ja loomulikult iseenese sissetulekuid suurendama. Reformi elluviimiseks on võimalik kasutada 169,1 miljonit eurot Euroopa Liidu vahendeid, koos riigipoolse lahutamatu omaosalusega 180 miljonit eurot. Seda saab rakendada töövõime hindamise metoodika arendamiseks, tööturuteenuste arendamiseks ja pakkumiseks, tööandjate toetamiseks ning teavitamiseks ja asutustevaheliseks koostööks.

Järgnevalt toon mõned tähelepanekud, mis on töö-

Jüri Jaanson, Riigikogu liige (Reformierakond)

võimereformiga seoses kogunenud. Reformist rääkides näivad eesmärgid praegu sageli nihkes olevat. Räägitakse sotsiaalsüsteemi ringitegemisest, et see muutuks kasulikumaks püsiva töövõimega ja erivajadustega inimestele. Tegelik eesmärk on aidata aktiivsed ja suutlikud inimesed sotsiaalsüsteemist välja, ühiskonnale lisaväärtust looma, rakendades selleks vajalikke tugiteenuseid. Tuumaseaduseelnõu, töövõimetoetuste seaduse eelnõu on selle väljund, ülejäänud toetab reformi tugiteenuste arendamisega.

Sihtgrupi hirmud on praegu kõrged ja opositsioon parlamendidebattides vaid võimendab seda. Valdavalt kardetakse, et praegused toetused vähenevad või kaovad ära. Samas muudetakse sihtgrupp - püsiva töövõimetusega töötud ja madalapalgalisel - ei kaota senistes sissetulekutes.

Töövõimereformi eesmärk on osalise töövõimega inimeste tööturule kaasamine, nende muutmine maksumaksjaks ja on arusaadav, et reformi sisu on psühholoogiliselt raske mõista neil, kes sooviksid, ent ei suuda avatud tööturul kaasa lüüa. Neile pakutakse kaitstud töö või toetatud töö teenust, et nemadki tunneksid toetusmeetmete abil end ühiskonnale väärtuslikumana. Samas tuleb rõhutada, et töövõimereformi aktiivsusemeetmete alla käib ka ene-

seharimine, sest koolitatud inimesed on ühiskonnale väärtuste ja enesele suurema heaolu loojad.

Töövõimereformi teine pool on tööandjate meetmed, nende tunnustamine ja kaasamine reformi. Mitmete olemasolevate ja veel ideetasandil olevate tööandja toetusmeetmete seas meeldib mulle Meelis Mälbergi idee, mille kohaselt võiks luua märki tootele, mis informeeriks tarbijat erivajadustega inimese tööjõu kasutamisest. Olgu selle nimeks «võrdsed võimalused» või miski muu selge ja suupärane sõnapaar. Kui tarbija ja ühiskond seda väärtustab, siis ollakse vahel ka nõus hinnalisa tasuma nagu rohelise energia, mahetoidu, kodumaise toote või muu sarnase puhul. Reformis on oluline ka avaliku sektori eeskuju ja võiks kaaluda mõne valdkonna, näiteks militaarvaldkonna tagala- ja asendusteenistuse kiiret avamist reformiga loodavatele võimalustele.

Palju on räägitud sellest, et enne peaksid valmis saama tugiteenused ja siis võib reformi ellu viia. Probleem on selles, et pole võimalik tööturul vajalikke tugiteenuseid anda inimese võimeid ja soove teadmata. Olen diskussioonides näiteid toonud - vaegkuuljad

Ühiskond

ei saa koosolekutel või istungitel hakkama tugiaparaadita ehk raadiosaatjata, mis räägitava neile otse kuuldeaparaatidesse saadab, samas näiteks treialina töötades sarnast 800 eurot maksvat tugiaparaati vaja ei lähe. Kõik sõltub tegevusvaldkonnast ehk teistsiti näidet välja tuues - tänavasõiduratastooliga paraolümpiamängude starti minna pole mõtet. Reformi elluviimisel pakitakse igaühe lugu individuaalselt lahti ja kaasatakse vajalikud tugimeetmed vastavalt soovitatavale ning võimete kohasele töökohale ja vajadustele.

Auto ehitamist ei saa alustada velgedest ja amortidest, sest need tuleb luua ja valida auto dünaamiliste võimete ning teeolude järgi. Ja alustuseks tuleb selgeks teha, milleks autot kasutama hakatakse. Töövõimereformiga on samuti - nii nagu me ei sea kahtluse alla, et erinevates eluvaldkondades kasutatavad eriotstarbelised sõidukid teevad inimese elu kergemaks, nii olen veendunud, et töövõimereformi seatud eesmärgid on õiged ning reform on kasuks inimestele, keda see otseselt puudutab, aga ka ühiskonnale tervikuna.

Eestis oli selle aasta alguses 100 379 töövõimetuspensionäri. Neist ainult pooltel on puue (seaduse järgi on puue inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostöös erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsel alustel). Vähemalt 40% püsiva töövõimekaoga 15-64-aastastest töötab 40 600. 63% mittetöötavatest töövõimetuspensionäridest tahab tööle minna. 68% tööandjatest on valmis tööle võtma vähenenud töövõimega inimesi. Praegu mittetöötavatest osalise töövõimega inimestest töötab 2020. aastal loodetavasti 10-15%.

Koit

Tellimisindeks 69846
Ilmub 3 korda nädalas T, N, L
Väljaandja OÜ Põlva Koit
Trükk AS Võru Täht

Levi AS Eesti Post Jaemüük OÜ Lehepunkt
Toimetuse Lao 5, 63308 Põlva Veeb www.polvakoit.ee
Üldtel 799 9450 E-post reklaam@polvakoit.ee Faks 799 5681

Peatoimetaja	Kauno Kõima 799 9458, 529 6749 kauno@polvakoit.ee
Vanemtoimetaja	Aare Lepaste 799 9452, 520 1965 aare@polvakoit.ee
Kujundustoimetaja, kavad	Anneli Laine 799 9456, 525 1763 anneli@polvakoit.ee
Uudised	Mati Määrits 799 9454, 505 0335
Arvamus	Eve Salundi 799 9457, 5333 9368
Majandus	Raivo Sihver 799 9459, 526 7519
Elu, kirjad	Margit Okva 799 9453, 5333 7517
Kultuur, haridus	Indrek Sarapuu 799 9461, 510 5532
Sport	Indrek Sarapuu 799 9455, 509 7160
Kujundus-küljendus	Kaie Kull, Taive Tullus 799 9456
Keeletoimetuse	Jana Kuningas
	Eve Salundi 799 9457, 5333 9368
Reklaamitoimetuse	Isis Sihver 799 9450, 5300 4289 reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee
Pearaamatupidaja	Tea Sool 799 9460, 799 1652 tea@polvakoit.ee 5342 8349

Väljaandes Koit ja selle lisades avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigustega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud «Autoriõiguse seaduses», ning nende reprodutseerimine, tõlkimine, edastamine, levitamine ja teistes väljaannetes avaldamine mis tahes kujul OÜ Põlva Koit kirjaliku nõusolekuta on keelatud.

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Autori aadressi, isikukoodi ja pangakonto numbri kaastöid ei honoreerita. Väljaanne kohustub honoreerima üksnes tellitud kaastöid.

Kaebuste korral pöörduda Koidu toimetusse või Pressinõukogusse (e-post: pn@eall.ee, tel 646 3363).

Meil ja mujal

Põlva Noortekabineti Amor vastuvõtt: 21. juulil kell 16.30-18, 29. juulil kell 14-15.

Võrumaa Naiste Tugikeskus avatud ööpäevaringelt. Kontakttel 528 3615; www.vorunaistetugi.ee; e-post vorunaistetugi@gmail.com

Pisiplastika näitus 1. augustini Põlva Keskraamatukogus Ilme ja Riho Kulalt.

Maalinäitus «Kui vaikust ei leia» 1. augustini Põlva Keskraamatukogus Margret Paidelt.

Kutsehaigete ühingu suvine väljasõit Ida-Virumaale 7.-8. augustil. Eelreg 20. juulini. Info 5694 8198, 795 8220.

Näidend «Kaalukoda» etendub 15. juulini Räpina vallas Ruusa keskuses endise töökoja hoovil. Autor Jan Rahman, lavastaja Meelis Hansing, kunstnik Riina Vanhanen. Mängivad Põlva maakonna harastusnäitlejad, külalisena lööb kaasa laulja ja näitleja Taisto Noor.

Rahvapidu 18. juulil kell 20 Võõpsu pritsikuuri platsil (vt 5. juuli Nädalat).

Labürindifestival 18.-19. juulil Viia-Jaani talus Ihmarus: pärimuskultuuri ja alternatiivteraapia loengud, õpitoad, ühisharjutused ning kontserdid. Ansamblid Bombillaz, Svjata Vatra jt. Info www.tuletee.ee (vt 12. juuli Nädalat).

Võõpsu kalameeste päev 18. ja 19. juulil Võõpsus (vt 5. juuli Nädalat).

Jakob Hurda 175. sünniaastapäeva üritused 19. juulil Põlva kultuurikeskuses: kell 11-12.30 suurele gurmaanile pühendatud rahvustoitide konkurss teatrisaalis, kell 13-16 teematund teatrisaalis.

Doonoripäev 21. juulil kell 9.30-13 Põlva haiglas.

Reumaühingu ja südameeliidu väljasõit Tallinna ja Viimsisse 22. juulil väljumisega Põlva bussi-jaamast kell 7. Tel 5852 8750 või 5344 7872.

Põlva Tarbijate Ühistu pensionäride suvekursioon 24. juulil väljasõiduga kell 8.30 Põlva Kaubamaja tagant. Registreerimine 21. juulini klienteendinduses, tel 799 9047.

Kontsert «Eile nägin ma Eestimaad» 23. juulil kell 20 rujaliselt Mooste mõisa Folgikojas (vt 1. juuli Koitu).

Isis Sihver
isis@polvakoit.ee

Reklaamide ja kuulutuste vastuvõtt toimetuses (Lao 5, Põlva) **E-R kell 8-15**. Reklaamitoimetaja Isis Sihver. Tel 799 9450, 5300 4289, faks 799 5681, e-post: reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee Kodulehekülg: <http://www.polvakoit.ee/reklaam.html>, http://www.polvakoit.ee/koit_files/reklaam.pdf

Koit ilmub kolm korda nädalas: T, N, L. Igal laupäeval ilmub Koit ja Nädal, iga kuu viimasel neljapäeval tarbijakülg.

Saksamaa lõi Argentiinat lisaajal ja tuli maailmameistriks

(Loe ka 5. lk.)

Jalgpalli MM Brasiilias kulmineerus nädalavahe-
tusel 1986. aasta ja 1990. aasta finaali kordus-
etendusega, kui turniiri viimases mängus kohtusid Saksamaa ja Argentiina. Saksamaa võitis finaali lisaajal 1:0. Võiduvärava lõi 113. minutil vahetusmees Mario Götze.

Napilt pool tundi enne mängu suutis end soojendusel vigastada Sami Khedira, kes asendati ruttu koondise ühe värskema liikme Christoph Krameri-
ga, kes ei eksinud mängu alguses söötudega kordagi. Ometi pidi Kramer napilt üle 74 000 pealtvaataja silme all Maracana staadionilt varakult riietusruumi minema, sest põrkas vastasega tugevalt kokku. Kramer mängis küll mitu minutit pärast kokkupõrget edasi, kuid peatreener Joachim Löw nägi, et keskpoolik ei liikunud väljakul enam plaanipäraselt ja asendas ta igaks juhuks kiiresti André Schürrlega.

Avapoolajal olid mõlemal poolel suurepärased võimalused. Eraldi tuleb välja tuua Gonzalo Higuaini. Pärast Toni Kroosi vale-
söötü pääses ta üks-ühele Manuel Neueriga... ainult selleks, et lüüa pall karistusala paremalt äärelt nii mööda, et seda saab selgitada vaid väljendiga «juhe jooksis ikka täiesti kokku». Higuain sai veel ühe võimaluse, mille mees ka realiseeris, kuid äärekohtunik fikseeris suluseisu. Saksamaa parima võimaluse

eest muretses Benedikt Höwedes, kelle pealöö-
k poolaja lõpus läks vastu posti.

Teisel poolajal alustas Argentiina teravamalt, ometi ihaldatud väravat ei tulnud. Parim võimalus oli vahetusest sisse tulnud Rodrigo Palaciol, kuid tema tõste üle Neueri läks väravast mööda. Viimased paarkümmend minutit möödusid juba passiivse-
malt. Pärast normaalaega valitses tabloom 0:0.

Lisaajal oli sakslastel kohe suurepärase võimalus, kuid Argentiina värava-
vaht Sergio Romero kummutas järjekordse püüdega veelkord kahtlejate uskumuse, et ta ei vääri kohta algkoosseisus. Muide, Romero valiti turniiri lõpus ka paremuselt kolmandaks väravavahiks tänavusel MM-il (ettepoole jäid Neuer ja Costa Ricast Keylor Navas).

Kauaoodatud värav sündis 113. minutil, mil argentiinlaste vead olid muutumas aina hullemaks. Vahetusmees Schürrle andis paremalt äärelt tsenderduse karistusallas-
se ning õigel ajal oli õiges kohas teine vahetusmees, Mario Götze, kelle löök maandus Romero selja taha.

Argentiinlased Götze väravast ei kosunudki - 120. minutil Lionel Messi löödud karistuslöö-
k lendas taevasse. Ja Saksamaa neljas maailmameistritiitel pärast 24-aastast pausi oli lõpuks tõsiasi.

Delfi Sport/Koit

Sakslaste kangelane Mario Götze.

Internetifoto

Brasiilia kaotas pronksikohtumise Hollandiga juba esimese pooltunniga

Brasiilia jalgpallikoondis ei suutnud kodust turniiri kõrge noodiga lõpetada, jäädes pronksikohtumises tulemus-
ega 0:3 alla Hollandile.

Brasiilia kapten Thiago Silva, kes häbistava poolfinaali Saksamaaga pidi kaartide tõttu vahele jätma, tõmbas juba mängu esimesel minutil Arjen Robbeni karistus-
alas maha ning Robin van Persiel polnud kaks minutit hiljem probleeme penalti realiseerimisega.

Holland läks kohtumist 2:0 juhtima 17. minutil, kui poolkaitsja Daley Blind karistus-
alas vabalt löögile pääses ja oma koondisekarjääri esimese värava lõi.

Lõppseisuks tegi kohtumise lisaminutitel 3:0 Georginio Vijnaldum. Lõpuhetkedel lasi hollandlaste peatreener Louis van Gaal väljakule ka ainsa mehe, kes polnud sel turniiril koondisse kuulunud meestest veel väljakule pääsenud - kolmanda väravavahi Michel Vormi.

Äikesega tagage ohutus

Lähenevate äikeseliste päevade eel tasub meelde tuletada, kuidas kaitsta pikse mõjude eest uudishimulikke lapsi, kariloomi ja kodutehnikat.

Äikesega mahakukkunud elektriliinid võivad olla pinge all ja kujutada tõsist elektrilöögiohtu inimestele ja loomadele.

«Kindlasti tasub rääkida oma lastele, et mahakukkunud juhtmetele ei tohi läheneda,» ütles Elektri-
levi käiduosakonna juhataja Indrek Sild. Kui märkate purunenud liini, teatage sellest kiiresti Elektri-
levi rikketelefonil 1343. Elektriliin võib automaatselt taaspingestuda ja see-
ga tuleb mahakukkunud juht-
mest vähemalt 8 meetri kaugusele liikuda kas jalgu üksteise vastu lohistades neid teineteisest eemaldamata või koos jalga-
degaga või ühel jalal hüpa-
tes. Nii väldite eluohtlikku sammupinget, mis tekib kahel jalal astudes juhul, kui juhtme läheduses olev maapind on pinge all.

Ettevaatlikult tuleb suhtuda ka liinide läheduses asuvatesse elektrikarjusesse, mis muutuvad ohtlikuks elektrijuhtme pealekukkumisel. Siis saab elektrikarjusest sisuliselt elektrijuhtme pikendus, mis tähendab kõrgeid pin-
geid ja tõsist elektrilöögi-
ohtu.

Kui märkate karjusele kukkunud juhett, ei tohi liinile ja elektrikarjusele mingil juhul läheneda ning ohtlikust olukorrast tuleb teatada rikketelefonil 1343.

Tuuli Sokmann,
Elektrilevi
kommunikatsioonijuht

Ajalehe Koit

leinakuulutuste pinnad, kujunduselemendid, leinasalmid ja hinnakirja leiate ka internetiaadressil <http://www.polvakoit.ee/reklaam.html>

Ma lähen ära pimedale poolele, lõõn käega töödele ja hooletule... (M. Traat)
Avaldan kaastunnet Marele laste peredega kalli ema, vanaema ja vanavanaema

ENDLA VESI
surma puhul.

Mälestab Annika.

Südamlik kaastunne Marele ja tema lähedastele kalli ema, vanaema ja vanavanaema

ENDLA VESI
kaotuse puhul.

Taimi, Hilda, Kaljula

Südamlik kaastunne Madisele perega kalli

URMAS STURMOVI
surma puhul.

Edgar perega

Sügav kaastunne Elsale kalli õe

RITA KÄGO
kaotuse puhul.

Põlva Keskraamatukogu

Südamlik kaastunne Leidale lastega kalli

EMA
surma puhul.

Majanaabrid

Südamlik kaastunne Marele lähedastega kalli ema ja vanaema

ENDLA VESI
kaotuse puhul.

Helye, Toomas, Merili, Önneli, Mariaana

Südamlik kaastunne Leilale perega kalli isa ja vanaisa

TOIVO LUIGELAHT
kaotuse puhul.

Küll

Ei nähtud väsimust Su kätes, ei kuulnud kaebusi Su suult.
Südamlik kaastunne Maretile, Raidole, Raidile perega kalli ämma, vana-
ema ja vanavanaema
ZINAIDA ARBMA
surma puhul.
Einar, Tõnu, Adv, Helbe, Anu peredega ja ema

Teatame, et on lahkunud

ENDLA VESI
1.08.1929-11.07.2014.
Omaksed.

Ärasaatmine 17. juulil kell 13 Põlva Püha Peetri kirikust Rosma kalmistule.

Iga lahkumine on raske, iga teesaatmine kurb.

AIN KOLDITS
Sügav kaastunne Veronikale, Cathlinile ja Maunole armsa isa ja vanaisa surma puhul.

Saima perega ja Silvia

Oli kord, nii algab muinasjutt.
Oli kord, nii algavad ka mälestused.

SAIMA KIVI
18.04.1932-14.07.2004

HELMUT KIVI
7.02.1927-10.01.1994

Kalleid vanemaid mäles-
tab ema 10. ja isa 20. sur-
ma-aastapäeval

tütär Anne perega.

Südamlik kaastunne Elvele venna

ENNO LEHISTE
surma puhul.

Ilmi, Eda, Eha, Sirle, Urve, Aita ja Uno

Elektrimüüjate hinnavahed on pea olematud, aga Elektrumilt võid saada kuni 1000 €!

Hüvitame elektririkete põhjustatud kahjud kuni 1000 € ulatuses.

Eestis on iga päev mitusada, vahel isegi üle tuhande majapidamise ilma elektrita. Üks asi on natuke aega pimedas istuda, kuid elektririked põhjustavad aastas ka tuhandete eurode ulatuses kahjusid, mida tavaliselt keegi ei hüvita.

Aga alati sõbralik Elektrum kaitseb.

Koos elektrilepinguga saavad kõik nii praegused kui tulevased Elektrumi kliendid oma kodutehnikale tasuta kindlustuse, mis hüvitab kuni 1000 € ulatuses elektririkete põhjustatud kahjud, olgu süüdi välg, katkestused või voolukõikumised.

Sõlmi leping aadressil kindlustus.elektrum.ee ja kui abi vajad, helista julgelt meie klienditeeninduse tasuta telefonile 800 5555.

Kindlustusteenuse pakkuja on IF P&C Insurance AS. Tutvu kindlustustingimustega www.elektrum.ee.

NB! 18. juulil kell 10-19 annavad Elektrumi esindajad kõigile huvilistele nõu Põlva Säästumarketis. Tule ja küsi elektripakettide, -lepingute ja Elektrumi tasuta kindlustuse kohta.

kindlustus.elektrum.ee

Koit Hinnakiri

Tellimisindeks 69846

Tellijale

1-3 kuud:
6.50€/kuu

4-12 kuud:
6.00€ kuu

Kiirtellimus:
0.60€ (ühikordne)

Jaemüük

Teisipäev ja
Neljapäev:
0.60€

Laupäev:
0.80€

799 9450, 5300 4289 (E-R kell 8-15),
reklaam@polvakoit.ee

1661, 661 6616; info@post.ee

KIRIKUKONTSERT

16. juulil kell 19 Tartu Peetri kirikus
«Kontsert orelile ja flöödile»

Esinevad Verena Steffen, flööt; Olivier Eisenmann, orel (Šveits).

Eestimaist suveõhtut kaunistab lüüriline ja mõtlik flöödi ja orelil kõlakoosus. Kavas on muusikalisi haruldusi läbi kolme sajandi alates Viini klassikutest kuni 20. sajandi muusikani välja.

Kõlavad Wolfgang Amadeus Mozarti ja tema õpilase Johann Nepomuk Hummeli, Josef Gabriel Rheinbergeri, Felix Mendelssohni ja Niels Wilhelm Gade helid ning lõpuks ka meil vähetuntud šveitsi muusika, mille üheks autoriks on organist Olivier Eisenmanni isa Will Eisenmann.

Duo mängib koos juba üle 40 aasta, Eestis ollakse kolmandat korda. Tegemist on kõrgharutavate muusikutega.

Vaba annetuseks.

Allikas: <http://kultuuriaken.tartu.ee/>

Müüa kuivi pakitud **KÜTTE-KLOTSE** ja **KAMINAPUID**, **PELLETEID** ning **PUIT-** ja **TURBA-BRIKETTI** alusel. Vedu tasuta. Kontakt 433 3130, 523 8503.

Müüa lõhutud **KASE** ja **LEPA KÜTTEPUUD** hinnaga alates: kask 29 €/m³ ja lepp 25 €/m³. **Kuiv kask** (30 cm, 40 l/vörk, 2,20 €/tk). **Kasepinnud** (60 €/pakk, 2,9 m³). Tel 5684 4554.

Ost

Ostan **PÖLLU-** ja **METSAMAAD** (ka raiutud), **RAIEÕIGUST** ja 3 m **küttepuid**, **paberipuid**. Tel 5687 6113.

Ostame **KASVAVAT METSA** ja **METSAMAAD**. Aitame koostada metsamajanduskava. www.metsamehed.ee, tel 5850 4561.

OÜ **ESTEST PR** ostab **METSA-** ja **PÖLLUMAAD**. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee

Müüa **PÖRANDA-** ja **VOODRI-LAUDU** (ka krunditud). Veovõimalus. Tel 503 1859.

Müüa **T40 OAM**, Žiguli kap remondi **MOOTOR**, **KULTI-VAATOR**. Tel õhtul 502 0895.

Müüa ehituslikku **SAEMATERJALI** ning **VOODRI-** ja **PÖRANDALAUDA**. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa kuivad **KÜTTEPUUD** 50 cm. Tel 510 2547.

Müüa **KÜTTEPUID**, **KLOTSE** ja **kaminapuid**. Vedu tasuta. 5620 8897.

Müüa lõhutud **KÜTTEPUUD**. Vedu. Tel 5382 5536.

Müüa kuiva ja märga **HALUPUUD**. Tel 5656 2777.

«Süstme seinad soojaks» hingava **TERMOVAHUGA**. Pikaajalise soojustuskogemusega Therm OÜ, www.therm.ee, info@therm.ee, tel 5660 6010

Soodne **FEKAALIVEDU**. 5382 8791.

Soodsad hinnad **Venemaa VIISA-TEENUSTELE**. OÜ Vaatevinkel, tel 662 1978, www.vaatevinkel.ee

OHTLIKE PUUDE RAIE. 5810 8597.

UNIKIVI PAIGALDUS, vundamendi soojustus, fassaaditööd; mulla, liiva ja killustiku müük. 5680 5900.

KAEUDE PUHASTUS, REMONT ja desinfitseerimine. **VEE MAJJA VEDAMINE**. Tel 5897 3811.

Töö

Meemaste saekaater vajab **JÄRKAJAID**. Tel 522 7850.

Lainepapi tootmisega tegelev ettevõtte AS Paloma Papp võtab oma meeskonda **TOOTMISTÖÖLISE** (meesterahvas). Väljaõpe kohapeal, töötasu kokkuleppel. Info tel 527 2344, 799 4363 või e-post laine@paloma.ee

Üürimine

Üürin **GARAAŽI**. Tel 5668 7909.

Muud

KAARDID ENNUSTAVAD 24 H. Tel 900 1727, h 1,09 €/min või ennustus.ee, h 0,75 €/min.

Koit Tellimisinfo

Ajalehte Koit saab tellida ka internetis Eesti Posti aadressil <http://www.post.ee/>

>Perioodika tellimine>
>Eesti väljaanded>
>Maakonnalehed >
>Koit Põlvamaa ajaleht

Teadaanne tellijaile

Ajalehte Koit mitesaamise korral pöörduda Eesti Posti postkontorisse/postipunkti või helistada klienditeeninduskeskusesse telefonil 1661 või saata e-kiri aadressil info@post.ee

AS Toode
Oja 7, Põlva
GSM 516 8543
Tel 797 6005
polva@toode.ee

KATUSEABI

- teraskatused
- vihmaveesüsteemid

MÜÜK ja PAIGALDUS

Müük

2 PILETIT Smokie kontserdile R, 18.07 kell 21 (á 17 €). 5818 2730.

Põlvas müüa 2-toaline remonditud **KORTER** (2. korrus). Hind 12 000.-. Tel 504 7556.

Müüa **HOBUNE**. Tel 5376 1400.

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVAT METSA JA METSAMATERJALI. PAKUME VEO- JA RAIETEENUST.

AS Lemeks Põlva, tel 502 1666, 799 1474
Margus.Juhkam@lemeks.ee
Lähemalt meist: www.lemeks.ee

LEMEKS MEYS